

DET KONGELIGE
KUNNSKAPSDEPARTEMENT

BARNE-, LIKESTILLINGS- OG INKLUDERINGSDEPARTEMENTET	
Arkivkode:	704
Dato:	20094
Saksnr:	201101697-50

Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet
Postboks 8036 Dep
0030 OSLO

Deres ref
201101697-/ MS

Vår ref
201102996-/ABU

Dato
13.09..2011

Høring NOU 2011:7 Velferds- og migrasjonsutvalget

Kunnskapsdepartementet viser til oversendelse datert juni 2011. Departementet finner rapporten interessant og omfattende. Vi har notert oss at utvalget i liten grad har kommet inn på spørsmål knyttet til minoritetsspråklige barn i skolen, siden dette er behandlet av Østberg-utvalget. Vi har likevel følgende kommentarer til utredningen:

5.2.6 Gratis kjernetid i barnehage, s. 95:

Brochmann-utvalget beskriver Gratis kjernetid prosjektet i Bydel Gamle Oslo fra 1998 på følgende måte:

(...) det første forsøket med gratis kjernetid i barnehage i bydelene Gamle Oslo og Grünerløkka i 1998 der alle femåringer ble tilbudt fire timer gratis barnehage daglig. SSBs analyse viser positiv effekt på jenters skolerresultater i områdene der forsøket ble gjennomført. Analysen finner ikke samme effekt hos gutter. Generelt var trolig effektene mindre enn man kunne ha forventet fordi det ble snakket mindre norsk i barnehagene i disse bydelene.

Kommentar:

Det er ikke forskningsmessig dokumentert at det ble snakket mindre norsk i barnehagene i Bydel Gamle Oslo enn i andre barnehager der det går mange minoritetsspråklige barn. Det ble imidlertid påpekt at barna lærte mer norsk jo flere år de gikk i barnehagen. Derimot peker forskning på at barn lærer norsk språk fortere når de har støtte av tospråklig personale (Bakken 2007). Ved hjelp av ansatte som snakker morsmålet, får de en forståelse av hva som skjer, og det blir dermed lettere å lære norske ord når de forstår konteksten. Vi viser for øvrig til Østbergutvalget (NOU 2010:7) som understreker betydningen av flerspråklig opplæring for barns/elevs norskspråklige utvikling. I forbindelse med SSBs funn av positiv effekt på jenters språkutvikling er det ikke nevnt hvorvidt det ble snakket norsk eller ikke i barnehagene. Utvalgets konklusjon virker derfor noe forhastet.

6.9.2 Grunnopplæring i Norge, s.155:

Voksne har ikke rett til særskilt norskopplæring, slik det står. Retten til særskilt norskopplæring gjelder barn og unge i grunnskole og videregående opplæring.

14.4.1 Arbeidstakerrettede tiltak, side 338. Her heter det:

Utvalget påpeker at det så langt som mulig må legges til rette for at opplæring kan skje i arbeidslivet. Innenfor den eksisterende norske modellen vil dette stille krav til et tett samarbeid mellom kommunene og Arbeids- og velferdsetaten tidlig i prosessen. Utvalget mener at det i tillegg kan være hensiktsmessig at det utvikles konkrete kvalifiseringsløp som programdeltakerne kan rettes inn mot helt fra starten av, og som gir en spesifikk kompetanse eller kvalifisering til konkrete jobber.

Kommentar:

Utvalget understreker at introduksjonsordningen skal være arbeidsrettet. Det er likevel slik at det for mange av deltakerne vil være behov for grunnskoleutdanning. Arbeidsrettingen må ikke bli så omfattende, at innvandrerbefolkningen blir stående uten formell utdanning. Som utvalget påpeker, er det her viktig med samarbeid og fleksibilitet fra NAV. Det er riktig å satse på at det utvikles konkrete kvalifiseringsløp for den enkelte, der det bør være et minimum at deltakerne får tilrettelagt for løp som tilsvarer opplæring på grunnskolenivå. Det kan være positivt med en kombinasjon av utdanning og arbeid. Det vil likevel kreve mye kompetanse og innsikt fra saksbehandler / rådgiver, så det vil trolig være behov for kompetansehevende tiltak for medarbeidere i kommunene / NAV. Muligens kan karriereveiledningssentrene være gode ressursentre, som enten kan benyttes av kommunene/fylkene, eller av den enkelte programdeltaker.

På side 338 heter det videre: *Utvalget mener at en rask integrering i arbeidslivet avhenger av at det i løpet av kort tid etter bosetting skjer en kompetanseavklaring og behovsvurdering.*

Kommentar:

Det er helt klart behov for å klargjøre kompetanse og utdanningsbehov hos den enkelte innvandrere. Registreringen av innvandreres utdanning fra før ankomsten i Norge er i liten grad tilfredsstillende. UDI registrerer ikke utdanning/utdanningsnivå i sin database for asylsøkere eller flyktninger. I følge flere kilder ansees dette som et problem. Slike data vil kunne gi viktig styringsinformasjon på integreringsfeltet og gi bedre grunnlag for å vurdere politikk og praksis for å ta i bruk innvandrernes utdanning og kvalifikasjoner.

I Norge er det i dag et godt utbygd system av karriereveiledningssentre. De er representert i de fleste fylker, og kan muligens være gode arenaer for realkompetansevurdering og karriereveiledning for voksne innvandrere. Uansett vil det være behov for en kompetanseheving i sentrene (eller i UDI) for å kunne gjøre gode vurderinger av den enkeltes kompetanse og behov.

Med hilsen

Sidsel Sparre (e.f.)
avdelingsdirektør

Anne Brit Udahl
seniorrådgiver